

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Ірина Губеладзе

Київ

В статті розглядаються психологічні проблеми ігрової діяльності дітей дошкільного віку та їх врахування при вивченні іноземної мови. Розглянуто комунікативний потенціал гри та її можливості в організації іншомовного середовища.

Ключові слова: ігрова діяльність, гра, психологічні аспекти ігрової діяльності, дошкільний вік

Основною змістовою лінією мовної освіти з початкових етапів її вивчення є комунікативна, яка передбачає формування та розвиток умінь слухати, говорити, читати і писати. Потреби сучасного суспільства визначають загальну стратегію навчання іноземних мов, а саме комунікативний підхід, що зумовлює практичну мету навчання та вивчення іноземних мов.

Основна мета навчання полягає у формуванні комунікативної компетенції дітей, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур на основі комунікативно-орієнтованого підходу до навчання [5]. Іншомовний соціокультурний матеріал, який використовується у навчальному процесі має відповідати віковим особливостям, когнітивним та комунікативним можливостям дітей.

Заняття іноземної мови розглядається зараз як діяльність спілкування. Це означає відмову від домінуючих на заняттях формальних мовних вправ на користь комунікативно-орієнтованих завдань, які дають змогу дітям розвивати навички і вміння використання мовних форм для реальних комунікативних цілей.

У дитячому садку створюються умови для ранньої комунікативно-психологічної адаптації дошкільнят до нового мовного світу та для подолання

подальших психологічних бар'єрів при використанні іноземної мови як засобу спілкування; для розвитку мотивації у подальшому оволодінні іноземною мовою; формується елементарна комунікативна компетенція (мовна та мовленнєва) і, відповідно, розвиваються елементарні комунікативні уміння в основних видах мовленнєвої діяльності.

Введення іноземної мови в дошкільну освіту дозволяє використати найбільш сприятливий сенситивний період у розвитку дітей для початку її вивчення. Це, в свою чергу, дає підстави розраховувати на більшу результативність в оволодінні іноземною мовою.

Вихователь повинен знати і обов'язково враховувати індивідуальні психологічні особливості та потреби дітей дошкільного віку. Одним з ефективних видів навчальної діяльності на даному віковому етапі є гра, бо гра – це спосіб життя і діяльності дитини.

Отже, **метою** статті є теоретичне обґрунтування доцільності використання гри під час вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку з метою формування їхньої комунікативної компетенції.

На початкових етапах вивчення іноземної мови важливо зацікавити дітей, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність і значущість володіння іноземною мовою як неповторним засобом міжкультурного спілкування. На цьому етапі здійснюється формування базових навичок і вмінь спілкування в усній і писемній формах у межах визначених сфер і ситуацій у відповідності до вікових особливостей дітей та їхніх інтересів, на основі використання для цього прийнятних мовленнєвих зразків.

Проте на практиці ми стикаємося з низкою проблем, вирішення яких сприятиме успішному формуванню комунікативної компетенції дітей. Ці проблеми можна звести до декількох основних пунктів: формування мотивації вивчення іноземної мови; проблеми засвоєння мовного і мовленнєвого матеріалу; можливість використання теоретичних знань на практиці; психологічні бар'єри спілкування; розвиток творчого потенціалу та пошукової активності дітей.

Тож ми бачимо, що перед вихователем постає широке коло проблем, вирішення яких неможливе без застосування активних форм і методів роботи. Це сприятиме досягненню однієї з основних цілей навчання іноземних мов – навчити спілкуванню цією мовою.

Про навчальні функції ігор відомо вже давно. Провідні педагоги не раз доводили великі потенційні можливості гри. Видатні діячі епохи Відродження (Франсуа Рабле, Еразм Роттердамський та інші) приділяли велику увагу грі під час вивчення іноземних мов.

Питання природи та сутності гри цікавило і до тепер продовжує привертати увагу багатьох дослідників, таких як Гальперін П. Я., Данилова В. Л., Запорожець О. В., Ельконін Д. Б. Першим спробував систематично вивчити гру німецький вчений К. Гросс. Він називає гру першою школою поведінки. Януш Корчак вважав, що гра – це можливість віднайти себе в суспільстві, себе в людстві, себе у Всесвіті. Ж.Ж. Руссо та І.Г. Песталоцці дотримувалися думки, що в грі існує реальна можливість виховувати та навчати дитину в радості. Центром педагогічної системи Ф. Фребеля є теорія гри. В.Л. Сухомлинський писав: «Гра – це іскра, що запалює вогник допитливості та цікавості».

Психологи вважають, що під час гри ефективніше, ніж в інших видах діяльності, розвиваються всі психічні процеси. Викликані грою зміни в психіці дитини настільки суттєві, що в психології (Л. С. Виготський, О. М. Леонт'єв, О. В. Запорожець) ствердився погляд на гру як ведучу діяльність в дошкільний період, а також на важливу діяльність в молодшому шкільному віці [1;4]. Леонт'єв О. М. зазначав, що під час гри розвиваються нові, прогресивні утворення та виникає сильний пізнавальний мотив, що є основою виникнення стимулу до навчання [4]. Виготський Л.С. визначає гру як діяльність, в якій складається та удосконалюється керування поведінкою. У грі відбувається формування довільної поведінки дитини, її соціалізація [1].

Найінтенсивніший розвиток багатьох функцій відбувається до 7-9 років дитини, а тому потреба у грі в цьому віці особливо сильна, а гра

перетворюється у вид діяльності, що керує розвитком. У ній формуються особистісні якості дитини, її ставлення до дійсності, до людей.

Психологічний словник визначає гру як форму діяльності в умовних ситуаціях, що направлена на відтворення та засвоєння суспільного досвіду, що зафіксований у соціально установлених способах виконання предметних дій, в предметах науки і культури [7, 127]. У грі як особливому виді суспільної практики відтворюються норми людського життя та діяльності, підпорядкування яким забезпечує пізнання та засвоєння предметної та соціальної дійсності, інтелектуальний, емоційний та моральний розвиток особистості.

Більшість ігор відрізняють наступні риси:

-вільна розвиваюча діяльність, що вживається лише за бажанням дитини, заради задоволення від самого процесу діяльності, а не лише від результату (процедурне задоволення);

-творчий, значною мірою імпровізований активний характер цієї діяльності («поле творчості»);

-емоційна піднесеність діяльності, суперництво, змагальність, конкуренція («емоційне напруження»);

-наявність прямих або непрямих правил, що відображають зміст гри, логічну та тимчасову послідовність її розвитку.

Л. С. Виготський ще в двадцятих роках минулого століття звернув увагу на зміну змісту і динаміки дитячої гри. Він підкреслив, що гра є розумна і доцільна, планомірна, соціально-координована, підпорядкована відомими правилами система поведінки або витрата енергії. Цим вона виявляє свою повну аналогію з трудовою витратою енергії дорослою людиною, ознаки якої цілковито збігаються з ознаками гри, за винятком тільки результатів. Таким чином, при всій об'єктивній різниці, яка існує між грою і працею, яка дозволяла навіть вважати їх полярно-протилежними один одному, психологічна природа їх абсолютно збігається. Це вказує на те, що гра є природною формою праці дитини, властивою йому формою діяльності, приготуванням до майбутнього

життя. Дитина завжди грає, вона є істота грає, але гра його має великий сенс. Вона точно відповідає її віку та інтересам і включає в себе такі елементи, які ведуть до вироблення потрібних навиків і умінь [1, 38].

Саме в дошкільному віці виникає своєрідна форма навчальної діяльності – навчання в дидактичній грі. Форми ігрової діяльності дозволяють зробити значення речей більш явним для дитини. За допомогою гри дитина наближує до себе значення цих речей.

Піаже Ж. в своїй теорії розвитку доводив існування двох процесів, які вважав фундаментальними для всього органічного розвитку: асиміляція і акомодация. Ці процеси взаємодоповнюють і перетікають один в один. Асиміляція відноситься до будь-якого процесу, коли організм перетворює отриману інформацію в частину власних знань. Акомодация означає будь-яке пристосування організму по відношенню до оточуючого світу, щоб засвоїти (асимілювати) інформацію. Інтелектуальний розвиток відбувається завдяки довготривалій, активній взаємодії асиміляції і акомодации. Розумове пристосування має місце, коли ці два процеси урівноважують один одного. Результатом цього є наслідування. Під час гри спостерігається чиста асиміляція, яка змінює отриману інформацію відповідно до індивідуальних потреб. Гра і наслідування є частиною інтегрального розвитку мислення і, відповідно, проходять через ті самі стадії розвитку [6].

У віці від 2 до 7-8 років, ці досягнення повторюються в символічному і вербальному плані. Починаючи від простої можливості уявляти відсутні об'єкти, дитина навчається символізувати цілі класи об'єктів і відношення між ними. Але вона ще не може розглядати їх відсторонено. Цей "егоцентризм" є наслідком вимушеної уваги тільки до одного аспекту події. Це робить неможливим логічне мислення, оскільки воно передбачає здатність повертатися до складових частин причинно-наслідкового ланцюжка і бачити їхню взаємозалежність з різних точок зору. На цьому етапі дитина не може групувати об'єкти на основі їх загальних характеристик. Вона класифікує

"синкретично", співставляючи один предмет з іншим, тому що в кожному з них щось привертає її увагу.

Саме символічна гра або гра-уява характеризує період образного мислення у віці від 2 до 7 років. Першочергово мислення виступає як заміщуючі дії, які належать до пізнього сенсомоторного періоду розвитку. Дії, які вчиняються щодо одного предмету, переносяться на його замісник. За словами Ж. Піаже, уява – це результат пристосування до відсутнього об'єкту. Прояв його без закінчених очевидних рухів є основою уяви. На початковому етапі ці інтеріоризовані дії заміщують об'єкт його символом, пізніше вони діють як знаки, що вказують або визначають об'єкт. Мова – це соціально обмежений набір знаків-слів, який допомагає цьому процесу, але не визначає його.

Символічні ігри-уяви мають таку саму функцію в розвитку образного мислення, як і практична гра в сенсомоторний період. Проте особливий характер дитячої гри розвивається з особливостей процесу дитячого інтелектуального розвитку на цій стадії, з її егоцентричної позиції і вияву індивідуального характеру образів і символів, які вона використовує. В цей час рольова гра стає більш складною і організованою. Накопичуючи знання про фізичне і соціальне середовище, дитина переходить до більш точного відтворення реальності. Гра все ширше включає сенсомоторну і мисленнєву діяльність, щоб стати більш конструктивною і наближеною до реальності. В цей самий час у дитини зростає соціальна адаптація, і вона використовує менш деформовані замісники реальності.

Очевидно, можна виділити три фази гри, які дещо різняться між собою: дослідження, як реакція на відносно нові види стимулів; маніпулятивна гра, яка безпосередньо реалізовує будь-які необхідні зміни, і повторення, або повторення з внесенням змін. Остання фаза необхідна, щоб інтегрувати новий досвід с іншими навичками і вміннями. Це досягається через використання попереднього досвіду, вмінь і навичок. Вік впливає на характер і частоту гри. Залежно від того як дитина стає здатною до спрямованих дій, здатною змінювати середовище її оточення, вона все більше і більше грає.

Гра – це характерна і своєрідна форма активності дитини, завдяки якій вона навчається і здобуває досвід. Гра спонукає в дитині найвищі емоційні переживання і активізує її найглибшим чином. Гру можна сприймати як процес розвитку, спрямований своєрідним чином на формування спостережливості, уваги, понять і навичок.

В житті людей гра виконує такі найважливіші функції, класифікацію яких дав А. С. Шмаков: · функція соціалізації; функція міжнаціональної комунікації; · функція самореалізації дитини у грі як «полігоні людської практики»; · комунікативна функція гри яскраво ілюструє той факт, що гра - діяльність комунікативна, що дозволяє дитині ввійти в реальний контекст складних людських комунікацій; · діагностична; · терапевтична; функція корекції; · розважальна [7, 97].

Гра по своїй природі дуже близька до реальних життєвих ситуацій, а іноді й невіддільна від них. Завдяки дихотомії – вигаданої проблеми і реальним зусиллям по її вирішенню – гра дозволяє моделювати соціокультурний контекст, програвати різні варіанти поведінки, коректувати і потім знову програвати. Те, що в житті важко або зовсім неможливо виправити (міжкультурний конфлікт або міжкультурний шок), в грі можна програвати знову і знову, виробляючи стратегії, необхідні для уникнення даного конфлікту [3].

Гра орієнтована на групову активність, що цілком відповідає запитам сучасної методики. Вона також легко трансформується в різні форми індивідуальної активності, даючи можливість кожному учню спробувати себе в тій чи іншій ролі і проявити індивідуальні здібності.

Завдяки знаковій природі гра надає практично необмежену можливість для створення вигаданих ситуацій, проблем, казусів, конфліктів – все, що вимагає вербальної і невербальної активності і що абсолютно необхідно для розвитку навичок міжкультурної комунікації.

Комунікативна природа гри також надає можливості для розвитку комунікативних навичок. Необхідність коментувати свої і чужі дії, взаємодіяти

в межах групи, заперечувати, погоджуватися, висловлювати свою думку служить базою для розвитку мовленнєвих умінь і стратегій спілкування, що необхідно для ініціації та підтримки міжкультурного діалогу.

Застосування гри сприяє формуванню комунікативно-діяльного характеру навчання, психологічної спрямованості занять на розвиток мовно-мисленнєвої діяльності дітей засобами мови, що вивчається, оптимізації їхньої інтелектуальної активності у ігровій діяльності, комплексності навчання, інтенсифікації його і розвитку групових форм роботи. Очевидно, що формування мовних навичок та умінь має йти в умовах, максимально наближених до тих, які можуть зустрітися при природній комунікації, а сам процес навчання повинен будуватися на вирішенні системи комунікативних завдань за допомогою мовного матеріалу. Засобом педагогічного управління навчальною діяльністю є комунікативні завдання, за допомогою яких вихователь запрошує та залучає дітей у творчу діяльність [3, 56].

Перевага гри над іншими засобами навчання виявляється в тому, що вона здатна забезпечити не тільки індивідуальну, а й парну, групову та колективну форму роботи на занятті, що дозволяє кожному, кого навчають максимально ефективно використовувати навчальний час.

Гра дає вміння орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях, програючи їх неодноразово у своєму вигаданому світі, дає психологічну стійкість, знімає рівень тривожності, виробляє активне ставлення до життя і цілеспрямованість у виконанні поставленої мети. Виходячи з цього, можна сказати, що технологія ігрових методів навчання націлена на те, щоб навчити дітей усвідомлювати мотиви свого вчення, своєї поведінки в світі і в житті, тобто формувати цілі і програми власної самостійної діяльності та передбачити її найближчі результати.

Діяльні завдання для комунікативно-орієнтованого навчання іноземним мовам будуються на основі ігрового, імітаційного та вільного спілкування.

Гра – діяльність комунікативна, хоча за чисто ігровими правилами і конкретна. Вона вводить дитину в реальний контекст складних людських

відносин. Дітям абсолютно необхідні загальна мрія, спільне бажання бути разом, досвід колективних переживань. Будь-яке ігрове суспільство – колектив, який виступає стосовно до кожного гравця як організуюче і комунікативне початок, має величезну кількість комунікативних зв'язків. Діти в грі сходяться швидко, і будь-який її учасник інтегрує досвід, отриманий від інших гравців. Вступаючи в гру колективу, дитина бере на себе ряд моральних зобов'язань перед партнерами. Спілкування слід розглядати і як основний енергетичний джерело гри. У спільних комунікативних іграх спостерігається активне підвищення життєвої енергії в результаті ігрової взаємодії, співпереживання, змагання. Багато ігор дітей відрізняються, перш за все, колективним характером; несуть заряд комунікативної діяльності, спілкування, які передають від покоління до покоління колективний соціальний досвід, традиції, цінності та ідеали. В ігровій діяльності дітей існують абсолютно реальні суспільні відносини, що складаються між граючими.

Фактори, що супроводжують гру, – інтерес, відчуття задоволення, радості – дуже полегшують навчання. Гра завжди конкретна і відповідає рівневі розвитку дитини. Збудження, викликане грою, створює ніби зону гальмування для всього того, що знаходиться поза нею, тобто дитина максимально і цілком природно, без зусиль, концентрується на предметі гри, в даному випадку – на іноземній мові.

Розглядаючи мовленнєву діяльність дошкільників у процесі вивчення іноземної мови, вчителю необхідно знати, що діти запам'ятовують невимушено й легко той матеріал, який викликає позитивні емоції, є привабливим для них і включає важливу та цікаву інформацію. Основним інтересом, найбільш розвиненим у дітей, є пізнавальний, який формується на основі пізнавальних потреб: діти шукають відповіді на запитання. Розуміння у дітей дошкільного віку відбувається на основі конкретного і безпосереднього сприймання.

Характерною особливістю пам'яті дітей є здатність копіювати. Вони з легкістю оволодівають матеріалом із привабливою ритмікою і мелодикою (вірші, пісні, римівки). Але необхідна обов'язкова кропітка робота над

формуванням міцних навичок, розвитком умінь використання мовного і мовленнєвого матеріалу (комунікативної компетенції) в усному і писемному мовленні за допомогою різноманітних вправ. Ситуативне мовлення є характерним для дошкільного віку. Вважається, що діалогічне мовлення є більш природним для дітей. Воно є більш емоційно насиченою формою спілкування, в якому значну роль відіграють жести, міміка та паралінгвістичні засоби. Сам факт, що гра активізує інтерес і активність дітей, дає їм можливість проявити себе в цікавій для них діяльності, сприяє більш швидкому та надійному запам'ятовуванню іншомовних слів та речень, особливо якщо знання цього матеріалу є обов'язковою умовою активної участі.

Розвиваючи пізнавальну активність дітей, вихователь сприяє розвитку пізнавальної спрямованості, яка виявляється у готовності дитини здійснити активний пошук під час розв'язання тих чи інших проблем, здатності бачити нове в старому; прагнення до пізнання. Без мотивів не може виконуватись жоден вид діяльності, зокрема мовленнєва. Потреба в мовленні дитини дошкільного віку формується на основі реальних, а не абстрактних вигаданих ситуацій. Її внутрішні мотиви переважають над зовнішніми. Прагнення бути зрозумілими, повідомити іншому про щось, щоб викликати у нього відповідь і дізнатися, як однолітки ставляться до них, є тими основним мотивами, що спонукають до активного опанування мови та мовлення. Спілкуючись дитина не тільки пізнає інших, а й оволодіває досвідом соціального життя.

Проте здебільшого діти отримують знання у готовому вигляді. Їх засвоєння значною мірою зводиться до розуміння та запам'ятовування. Використання пасивних методів навчання приводить до формування пасивної особистості. Методи, які дозволяють дитині під керівництвом дорослого досягти певних результатів, сприяють формуванню особистості із значно ширшими творчими можливостями. Знання тільки тоді стають надбанням дітей, коли вони самі відкривають їх для себе.

Гратися – це завжди весело і цікаво. Під час гри дитина позасвідомо, без напруги засвоює і закріплює надзвичайно багато інформації.

Велику зацікавленість для молодших школярів мають ігри в процесі навчання. Це ігри, що змушують мислити, дають можливість учню перевірити і розвивати свої здібності, залучають його до змагань з іншими учнями. Участь молодших школярів у таких іграх сприяє їх самоствердженню, розвиває прагнення до успіху і різноманітні мотиваційні якості. Як казав К.Ушинський: «Гра не є пустою забавою, це зміст життя дитини, її творча діяльність, потрібна для її розвитку. У грі дитина живе, і слід цього життя глибше залишається в ній, ніж слід дійсного життя». Під час гри в мозку дитини встановлюються нові зв'язки – так формуються звички, здатність до навчання, розвивається інтуїція, збагачується досвід. Дитяча гра – це школа довільної поведінки й діяльності, властивої поведінці й діяльності дорослих.

Дуже часто на практиці стикаємося з проблемою, коли дитина володіє мовним матеріалом, у навчальних умовах для неї не існує труднощів у спілкуванні, проте у реальній ситуації вона відчуває так званий психологічний бар'єр, який заважає підтримувати спілкування.

У цьому сенсі незамінною є гра. В умовах гри, як правило, зникає відчуття невпевненості або побоювання у спілкуванні, оскільки мотиваційні процеси визначаються пріоритетними та змушують виконувати відповідні дії. В цих умовах дитина не боїться зробити помилки у своїх висловлюваннях, оскільки у цей час для неї головне – це задовольнити мовленнєву потребу, а тому дошкільник залучає для цього всі можливі дії.

Якщо завдяки іграм початковий етап вивчення англійської мови проходить легко і дитина не нудьгуватиме, то вона не лише не втратить інтересу до іноземної мови, а навпаки, зміцнить його, що в подальшому підштовхуватиме її до поглиблення вже здобутих знань.

У грі всі рівні. Вона під силу навіть слабким вихованцям. Більш того, слабка у мовній підготовці дитина може стати першою у грі: винахідливість та кмітливість тут бувають більш важливими, ніж знання предмета. Відчуття рівності, атмосфера захоплення та радості, відчуття посильних завдань – все це

дає можливість дитині здолати сором'язливість, яка заважає вживати в мовленні слова чужої мови, та позитивно впливає на результати навчання.

Тож успішне формування комунікативної компетенції дошкільників залежить від низки факторів, серед яких і формування психологічної готовності до спілкування. Ми бачимо, що специфічна особливість гри в тому, що в ній важливий не результат, а сам процес. Ця особливість гри несе в собі великі навчальні можливості, так як грамотно керуючи змістом гри, вихователь може програмувати певні позитивні почуття дитини, ефективність запам'ятовування мовного та мовленнєвого матеріалу; формувати її внутрішні мотиви до вивчення іноземної мови.

Таким чином, ми розглядаємо гру як варіативно-ситуативну мовленнєву вправу, в ході якої діти набувають досвіду спілкування. Загальна ігрова атмосфера дозволяє вихователю зацікавити дітей, налаштувати їх на сприйняття нового матеріалу чи на закріплення вивченого. Ігри можна використовувати на всіх етапах навчання іноземної мови, однак зміст мовного матеріалу та характер завдань мають бути підібрані відповідно до віку дітей і рівня їхньої підготовки. Гру підбирає вихователь, бо саме він може вирішити, що краще запропонувати дітям. З метою досягнення високих результатів при використанні ігор необхідно дотримуватися нескладних, але дуже важливих правил:

- кожна гра повинна мати ефект новизни, несподіваності і незрозумілості;
- акцентуйте увагу на ритуальному повторенні найемоційніших для дітей моментів ігрового завдання.
- навчальні ігри, на відміну від розважальних, мають специфічну методичну мету, яку вихователь повинен завжди чітко собі уявляти.
- ні в якому разі не можна показувати дітям, що вас цікавить дидактичний підтекст гри. Якщо ви розкриєте їм свою мету, то гра перетвориться у звичайну вправу.
- смійтеся і радійте разом з учнями, підкреслюючи тим самим, що вас цікавить саме ігровий зміст вправи, а не навчальний.

- слідкуйте, щоб навчальна гра не перетворилася на звичайну розвагу.

Отже, проведення занять іноземної мови з використанням ігрових моментів активізує дошкільників, сприяє досягненню високої результативності занять та виховує любов до іноземної мови.

Література:

1. Выготский Л. С. Педагогическая психология – [Текст] / Л. С. Виготський. – М. : Педагогіка, 1991. – С. 31–42.
2. Коваленко О. Про вивчення іноземних мов у 2007-2008 н.р. / О. Коваленко // English. – 2007. – № 31–32 (367–368) серпень. – С. 3–6.
3. Конишева А. В. Игровой метод в изучении иностранных языков – [Текст] / А. В. Конишева. – СПб. : Каро, 2008. – С. 55 – 89.
4. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность: Учебное пособие / А. Н. Леонтьев. – М. : Смысл, 2004. – 346 с.
5. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению – [Текст] / Е. И. Пассов. – М.: Просвещение, 1991. – С. 67–85.
6. Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка / Ж. Пиаже. – М.: Просвещение, 1995. – 315 с.
7. Психологический словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М. Г. Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Политиздат, 1990. – 494с.
8. Шмаков С. А. Игры учеников – [Текст] / С. А. Шмаков. – М. : Просвещение, 1994. – С. 96–113.

В статье рассматриваются психологические проблемы игровой деятельности детей дошкольного возраста и их учет при изучении иностранного языка. Рассматривается коммуникативный потенциал игры та ее возможности в организации иноязычной среды.

Ключевые слова: игровая деятельность, игра, психологические аспекты игровой деятельности, дошкольный возраст